

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

Volar per tocar de peus a terra

PERFIL

STEFANIE KREMSE VA DEBUTAR EN LA NARRATIVA EL 2000 AMB 'POSTAL DE COPABACANA', QUE CLUB EDITOR PUBLICARIA EL 2007. DESPRÉS DE LA NOVEL·LA NEGRA 'CARRER DELS OBLIDATS' (2012), PUBLICA 'EL DIA QUE VAIG APRENDRE A VOLAR'

MARINA
ESPASA

Si busquen "Pozuzo Perú" a Google –secció Imatges– s'hi trobaran unes fotografies insòlites de nois i noies vestits de ti-

rolesos enmig de la selva peruana. No és cap festa de Carnestoltes, sinó que Pozuzo és un dels dos pobles on van anar a petar un grup d'emigrants del Tirol alemany a mitjans del segle XIX que volien fer les Amèriques però que van acabar aïllats durant dècades en una vall remota del Perú, on van mantenir els costums del seu lloc d'origen. Van ser descoberts durant la dècada de 1970 i, de sobte, es van convertir en una atracció turística: els peruans els van començar a visitar fascinats per la seva xocolata desfeta, per les casetes de fusta i per aquells tirants i barrets amb plomes. Sense entrar en con-

tacte amb ningú del món exterior, s'havien folkloritzat.

Encara que adaptat d'una manera molt lliure i traslladat a Brasil, l'episodi és un dels que pobla aquesta novel·la tan especial que tracta el tema de la identitat, de com ens la forgem o com ens la forgen, i que és un exemple magistral de com modular una veu narrativa de manera que qualsevol fet, qualsevol gir de la trama o qualsevol personatge, per més extrem que siguin, entrin pels ulls. O per les orelles, perquè hi ha moltes estones en què sembla que algú ens la dicti a cau d'orella. Ara t'explico això, ara m'aturo i t'explico allò de més enllà, ara faig tres giragonses i sembla que me'n vagi de tema però al final hi tornaré: tenim la sensació que estem en mans d'un narrador tan expert i tan càlid que el deixarem que conduïxi sol mentre nosaltres ens acomodarem al seient del copilot i tancarem els ulls.

Stefanie Kremser té arrels a Bolívia i Baviera i està instal·lada a Barcelona des de fa anys, és poliglota i es guanya la vida escrivint per a la televisió. *El dia que vaig aprendre a volar* es va publicar a Alemanya fa un parell d'anys i ara ens n'arriba una traducció d'Anna Punsoda que s'endevina exigent i que aconsegueix que una frase que només pot ser alemanya semblés catalana. És a dir, li passa el que no li pot passar a la protagonista de la novel·la, una nena que es diu Luisa que es desvia per poder tastar alhora els seus dos gustos preferits, el de les jabuticabes, una fruita brasilera, i el de l'espunyidella, una herba comestible que creix a Europa i que, per tant, mai no es podrà degustar al mateix moment que la fruita. ¿Podria ser que llegir aquesta novel·la traduïda encara tingui més sentit que fer-ho en la llengua original? D'acord, estem ti-

EL DIA QUE VAIG APRENDRE A VOLAR
STEFANIE KREMSE
EDICIONS DE 1984
TRAD. ANNA PUNSODA
288 PÀG. / 18,90 €

bant una mica la corda, però és que la tesi de fons de l'autora és que el dia que tallem amarres i ens alliberem dels orígens –el dia que ens atrevim a volar– és el dia que comencem a conquerir la nostra identitat de debò: "Em sentia invisible i això em produïa una sensació agradable –i, al mateix temps, inexplicablement, sentia que formava part de tot allò", pensa la Luisa la primera vegada que arriba a Brasil i en coneix el caos i la bellesa com si sempre els hagués viscut. És possible que la biografia mixta de l'autora ho tenyeixi tot, i així ha de ser, però el que és més interessant és que sovint un escriptor troba la seva veu després d'un cert procés d'allunyament dels orígens, i això pot voler dir moltes coses, no necessàriament geogràfiques: es pot escriure des de molt lluny sobre allò que és més a prop o viceversa, i al capdavall sempre hi ha una llengua que fa d'agafador a una tradició o a una altra.

LA TESI DE L'AUTORA ÉS QUE EL DIA QUE TALLEM AMARRES I ENS ALLIBEREM DELS ORÍGENS ÉS EL DIA QUE COMENÇEM A CONQUERIR LA NOSTRA IDENTITAT DE DEBÒ

Traspuar vida

Però la novel·la no és cap tractat sobre la identitat. És una història, unes aventures i uns personatges que traspuen vida des de les primeres pàgines. És ondulant com un camp de flors i avança en tres grans etapes: un pis d'estudiants a Munic on aterra un bebè inesperat que serà cuidat per tres o quatre personatges memorables, una narració sobre migrants bavaresos del segle XIX que manté una nena de sis anys i el seu pare desperts tota la nit i, per acabar, un viatge a São Paulo a la recerca d'una mare perduda que confrontarà la Luisa amb la realitat però també amb la fantasia més exuberant i acabarà de fer-ne una persona completa, una nena de set anys que ja sap volar. ♦♦

FRANCESC MELCION

Reflexos del passat al rostre

JORDI
NOPCA

La narrativa de Patrick Modiano té una gran virtut que alhora és un problema per a alguns dels seus lectors: bona part de

les gairebé trenta novel·les que ha publicat des de *La place de l'Étoile* (1968) tenen una premissa inicial i un desenvolupament similars. N'hi ha que diuen que el premi Nobel de Literatura 2014 escriu variacions sobre un únic tema, la reconstrucció impossible de la identitat ferida de mort per l'ocupació alemanya durant la Segona Guerra Mundial. Els més agosarats –sovint també els més injustos– s'atreveixen a proclamar que Modiano escriu sempre el mateix llibre.

Viaje de novios va aparèixer en francès el 1990, durant l'etapa més prolífica del novel·lista. Entre el 1988 i 1993 va publicar una novel·la per any, des de la reivindicada *Un circo pasa* (Cabaret Voltaire) fins a *Viaje de novios*, de la qual Anagrama presenta ara la segona traducció al castellà. El llibre està narrat en primera persona per Jean B., un documentalista que emprèn una investigació per rescatar de l'oblit una parella –Ingrid i Rigaud– que va conèixer divuit anys enrere, quan en tenia vint. A diferència d'altres novel·les de Modiano, en aquest cas l'inici no és tan rodó com a *Carrer de les botigues fosques* (1978) o *Accidente nocturno* (2003): arrenca amb el suïcidi d'ella en un hotel de Milà, que s'es-

devé enmig d'una crisi personal de Jean B. (la dona l'enganya amb un membre de l'equip amb què treballa sovint). Aquestes dues circumstàncies fan que el protagonista rememori l'estiu que va conèixer Ingrid i Rigaud.

Viaje de novios reconstrueix els dos moments del seu vincle amb els desapareguts. D'una banda hi ha el tens estiu de 1942, en què la parella comparteix hotel amb Jean B. als afores d'una ciutat de la Costa Blava francesa fingint que estan de viatge de noces mentre un home investiga quina és la seva autèntica identitat. L'amenaça nazi plana durant la primera meitat del llibre. A la segona, Jean B., que continua decidit a trobar "reflexos del passat al rostre" d'aquells que viuen anò-

VIAJE DE NOVIOS
PATRICK MODIANO
ANAGRAMA
TRAD. MARIA TERESA GALLEGO
152 PÀG. / 14,90 €

nimament a la perifèria de París, acaba instal·lant-se al pis que fa anys havia ocupat Rigaud: els esforços per seguir els passos de l'altre acaben provocant la seva desaparició. Entre els moments memorables de la novel·la hi ha les descripcions de l'ambient del boulevard Soult, les converses amb els *mercadors* col·laboracionistes en plena ocupació i la reconstrucció del món fantasmagòric dels hotels de la Costa Blava, en què el luxe convivia amb el pànic de ser detingut. "No tinc por de res", diu el narrador a Rigaud, que contesta: "Fa ben fet... Nosaltres tampoc en teníem, a la seva edat..." I la jove Ingrid, que acabava de fugar-se de casa, afegeix: "Continuem sense tenir por de res". Quina mentida més bonica. ♦♦